

KAKO INSPEKCIJA PROVERAVA BENZINSKE PUMPE

BRZA I EFIKASNA KONTROLA

Ekipe revije SAT Plus zabeležila je ceo postupak pregleda jedne benzinske pumpe. Kako i kada inspektori saznaju na kojoj pumpi treba da obavje kontrolu? Od čega se sastoji i koliko traje provera prisustva markera u gorivu? Kakva je procedura ako se otkrije neregularno gorivo

KONTROLA KONCENTRACIJE MARKERA KORAK PO KORAK

1 Inspektor na mobilnom telefonu čita poruku iz koje saznaje na koju pumpu treba da ide.

2 Ekipe za kontrolu dolazi na pumpu.

3 Inspektor na elektronskom merачu količine goriva očitava količinu goriva u svakom rezervoaru.

4 Da bi se proverila ispravnost elektronskog meraća, količina goriva u jednom rezervoaru se proverava špičkom.

5 Iz svakog rezervoara se pomoću posebne bakarne mere uređaja uzorkuje gorivo i presipa u flašice.

6 Kada se iz svih rezervoara uzorkuje gorivo, flašice se odnose do automata u kojem je uređaj za ispitivanje.

7 Mala količina goriva se iz flašice prebacuje pipetom u posebnu vijalu. Svaka vijala se koristi samo jednom.

8 Vijala se ubacuje u uređaj za analizu i zatvara se poklopac.

9 U uređaj se unose osnovni podaci o gorivu.

10 Nakon minut i po, na ekranu se pojavjuje rezultat, u ovom slučaju napis ZADOVOLJAVAJA.

11 Analizu prolaze svi uzorci i rezultati se unose u izveštaj.

12 Po završetku analize, u uređaj se stavlja verifikacioni uzorak da bi se proverila njegova tačnost.

13 Osim markiranosti goriva, inspektor proverava i ispravnost automata, uzimajući svakog uzorka, a flašice se koriste samo jednom.

14 Ako je sve u redu, inspektor na kraju sastavlja zapisnik o kontroli, koji uz njega poslovnice knjige i tome slično.

Prtljano nov način kontrole tržišta nafte derivata pomoću markera kretno je početkom ove godine, a već nekoliko meseci i tržišna inspekcija svakodnevno radi kontrolisanje na benzinskim pumpama. Revija SAT Plus već je pisala da inspektori sada mnogo češće obavljaju provere nego ranije, a da bismo prikazali kako oni to rade, naša ekipa prisustvovala je jednoj kontroli. Mada smo ranije, tokom obuke inspektora, zabeležili kako u osnovi izgleda procedura, ovog puta pratili smo ekipu koja je obavljala stvarnu kontrolu, onako kako to i inače radi.

Timove za kontrolu čine dva člana – tržišni inspektor i stručnjak firme SGS Beograd čiji je zadatak da na posebnom uređaju, na samoj

pumpi obavi analizu goriva. Zato svaka kontrola pumpe počinje susretom inspektora i stručnjaka SGS-a. Važan detalj je da oni od republičke tržišne inspekcije dobiju informaciju o tome gde ihu neposredno pre polaska, čime se isključuje mogućnost da neko sa pumpe unapred

zna i pripremi se za dolazak inspekcije. Po dolasku na pumpu, nakon osnovnih formalnosti, nakratko prestaje točenje goriva u vozila, dok se iz rezervoara ne uzmu uzorci. Mala količina goriva se u skladu sa standardom SGS EN ISO 3170 uzorkuje iz svakog rezervoara pumpe, pri čemu se vodi računa da ne dodje do bilo kakvog mešanja. Menzura za vađenje goriva se dva puta isperu pre

uzimanja svakog uzorka, a flašice se koriste samo jednom. Odmah po uzimanju uzorka, oni se ispituju u specijalnom uređaju koji je dopremljen na mesto kontrolisanja. Rezultati se dobijaju brzo – svega minut i po za svaki uzorak, i ako je gorivo regularno, time je provera prisustva markera završena. Ipak, time nije okončan posao inspektora jer on na pumpanju proverava i druge detalje – od naziva goriva na automatu, do računovodstveno i ostale dokumentacije. Celokupna procedura tržišnog inspektora traje nekoliko sati, od čega oko pola sata odlazi na proveru prisustva markera u gorivu.

Na benzinskoj pumpi kompanije OMV na kojoj smo ovom prilikom bili, svi rezultati kontrole su bili zadovoljavajući tako da je na kraju ostalo još samo da inspektor i šef pumpe potpišu zapisnik kojim se to i zvanično konstatuje. ■

Ukoliko provera koju je pratila ekipa revije SAT Plus, ako ispitano gorivo je bilo regularno po svim sva- zno zbog fotografisanja simulirani šta bi inspektor radio da je neki rezultat bio neregularan

Kako se gorivo markira?

U sve gorivo koje se regularno uvozi i proizvodi u Srbiji se odmah nakon uvoza, odnosno proizvodnje, dodaje mala količina specijalne supstance zvane marker. Time je sve legalno gorivo obeleženo pro ne- što i krene na benzinske pumpe. Ako se pri kontroli na pumpi utvrdi da u gorivu markera nema, ili ga nema u dovoljnoj koncentraciji, to je znak da je sa njim bilo nekih malverzacija. Inače, marker se u gorivu ne primenjuje, a njegovo prisustvo se utvrđuje specijalnim uređajima.

Gde ide neispravno gorivo

Gorivo koje je na pumpi zatečeno sa neodgovarajućom koncentracijom markera se ne može naknadno markirati da bi postalo „regularno“ niti se može bilo kako prodati. Ono se prodaje u reciklažu, firmama koje su za to specijalizovane.

Proveravaju se i cisterne

Pravila kažu da ako se pri kontroli pumpe na njoj zatekne i kamion-cisterna, i gorivo koje je u njoj treba da se proveriti. Upravo to se desilo dok je ekipa revije SAT Plus pratila rad inspektora, pa smo prisustvovali uzimanju uzorka i iz cisterne.

Šta ako nije regularno

Ako u gorivu nema propisane količine markera, na uređaju će se nakon analize pojaviti napis „NE ZADOVOLJAVAJA“ ili „UPOZORENJE“. U tom slučaju ponovo se uzima uzorak i obavlja analiza. Ako i u ponovljenoj analizi gorivo ne prođe test, inspektor odmah zabranjuje njegovu prodaju, odnosno izdaje rešenje o privremenoj zabrani prometa i stavlja plombe na rezervoar i pipetlje na automatu. To važi samo za gorivo koje na proveri nije zadovoljilo, dok pumpe nastavljaju da radi i može da prodaje goriva iz drugih rezervoara. Sporno gorivo se šalje na konačnu analizu na forenzičkom uređaju u akreditovanu laboratoriju. Ako se tamo potvrdi da ono nema dovoljnu količinu markera, taj rezultat se smatra za konačan i inspekcija trajno zabranjuje prodaju tog goriva. Istovremeno se podnosi i prijava za pokretanje sudskog postupka za privredni prestop. Ako se na sudu potvrdi da je pumpe napravila prekršaj, kažnjavo se novčanom kaznom od milion i po do tri miliona dinara i zabranom rada od 6 meseci do 3 godine.

